

Limburgse boeren zetten met stuwtjes in op extra snede gras

De droge zomers van de voorbije jaren hebben een negatieve impact gehad op de landbouwopbrengsten. Vooral boeren op zandgronden zagen hun teelten voor hun ogen verpieteren. Omdat droogte ook in de toekomst een rol zal spelen en om het aanwezige grondwater langer vast te houden, startten een aantal organisaties, waaronder Boerenatuur Vlaanderen, het project Bocholt Stuw. Het aanbrengen van stuwtjes houdt niet alleen het grondwater langer vast, in combinatie met peilgestuurde drainage kan het ook gebruikt worden voor subirrigatie.

🕒 18 MAART 2023 – LAATST BIJGEWERKT OM 20 MAART 2023 7:10

Lees meer over:

[klimaat](#)

[water](#)

[droogte](#)

“Vorig jaar hadden we een extreem droge zomer en heb ik maar drie snedes gras van dit perceel. Ik ben ervan overtuigd dat we zonder peilgestuurde drainage nog een snede minder gehad zouden hebben.” Aan het woord is melkveehouder Johan Kusters. We staan op zijn perceel in Bocholt op het moment dat er twee stuwtjes worden aangelegd. De melkveehouder stapte twee jaar geleden al over van klassiek gestuurde drainage naar peilgestuurde drainage waardoor hij het grondwater langer kan vasthouden. Tijdens het veldwerk laat hij het water leeglopen, terwijl tijdens de teelt de gewassen zich beter kunnen ontwikkelen door het hogere grondwater.

Kusters is één van de landbouwers die deelneemt in het project Bocholt Stuw, waarvan Proef- en Vormingscentrum voor de Landbouw (PVL) de trekker is en waaraan Boerenatuur Vlaanderen deelneemt. De komende tijd zullen er in Bocholt 22 stuwtjes geplaatst worden. Ook binnen andere projecten worden er stuwtjes aangelegd in de provincie Limburg om de landbouwers te wapenen tegen droge zomers.

Johan Kusters heeft sinds twee jaar peilgestuurde drainage op zijn perceel in Bocholt en zegt gevoelig betere oogsten te behalen

Droge zomers zijn inmiddels geen uitzondering meer. Op 2021 na werden tijdens de laatste vijf zomers recordperiodes van droogte vastgesteld. De steeds frequenter voorkomende droogteperiodes zorgen ervoor dat het belang van irrigatie toeneemt. “Februari was de droogste maand in 37 jaar en het waterpeil in de Maas staat op hetzelfde niveau als in juni in normale jaren”, voegt Inge Moors, gedeputeerde voor Landbouw in Limburg, toe. Zij was één van de toeschouwers van de aanleg van de stuwjes.

De provincies haalde 125.556 euro uit het Droogte Innovatie Fonds om het project te ondersteunen. “Droogtes zullen in de toekomst alleen maar toenemen. Een klimaatbewuste aanpak van ons waterbeheer wordt dan ook steeds belangrijker voor het veiligstellen van onze waterbeschikbaarheid”, aldus Moors, die ook voorzitter van PVL is.

Water langer vasthouden

Een eenvoudige manier om ons waterbeheer meer klimaatrobust te maken is door het water langer vast te houden. “Te veel water loopt rechtstreeks van de velden naar perceelsgrachten en via waterlopen en rivieren richting de zee. Op die manier gaat er veel nuttig water verloren. Het zou beter zijn om zoveel mogelijk water plaatselijk vast te houden en het de kans geven om lokaal te infiltreren, om aldus het grondwater aan te vullen”, vertelt Steve Meuris van de organisatie Boeren natuur.

Stuwjes zijn naast peilgestuurde drainage een goede maatregelen om lokaal water langer vast te houden op hun percelen. Zij werken volgens een gelijkaardig principe als peilgestuurde drainage, waarbij een buis wordt verwijderd uit de regelput waaruit het water kan weglopen. Een stuw is een vrij eenvoudige constructie die geplaatst kan worden in een perceelsgracht of waterloop en, aan de hand van uitneembare schotjes, het waterpeil kan sturen. In de praktijk betekent dit dat de landbouwers zo veel mogelijk water in het grachtensysteem vasthouden door de schotjes het grootste deel van het jaar in het stuwkader te laten zitten. Enkel in de periodes wanneer er veldwerkzaamheden dienen te gebeuren, zullen de schotjes worden verwijderd om het waterniveau te verlagen. Op dat moment moet het perceel namelijk droog genoeg zijn om berijdbaar te blijven en insporing en verdichting van de bodem te voorkomen. Meuris constateert dat de opmars van stuwen bij onze noorderburen veel sneller geschiedt. “Een belangrijke verklaring is dat je in Nederland geen vergunning moet hebben, in Vlaanderen is dat wel nodig”, verklaart hij.

Inge Moors kijkt toe hoe het stuwje wordt aangelegd

Steve Meuris van Boeren natuur Vlaanderen kijkt toe hoe het stuwje wordt aangelegd

Stuwjes zijn ook goed te gebruiken in combinatie met peilgestuurde drainage, vertelt Meuris. “In dat geval kun je het water in de gracht tot een bepaald niveau opstuwren waarna het via het peilgestuurde drainagesysteem terug in het veld gebracht worden.” Eén van de Limburgse boeren die van dit

systeem van subirrigatie gebruikt maakt is Gerard Vangerven, eveneens melkveehouder uit Bocholt. Hij liet twee jaar geleden al stuwtjes aanleggen. “Ondanks de droge zomer stond de maïs er zeer goed bij, omdat ik via de stuwtjes in combinatie met peilgestuurde drainage de akkers van water kon voorzien.”

De aanwezigen op het perceel in Bocholt benadrukken dat dit systeem van subirrigatie beter is dan het klassieke beregenen waarbij er meer water verdampt. “Bovendien draagt het ook bij aan het imago van de landbouwer. Er is soms wat kritiek op het beregenen van percelen tijdens droge zomers, maar door dit systeem van waterbeheer houden we meer water vast.” Vangerven is erg tevreden met zijn stuwtjes. “Maar het is wel noodzakelijk met je perceel aan een gracht te zitten met waterdoorstroom. Ook de aanwezigheid van kwellen kan helpen.”

Waterpeil volgen vanaf de boerderij

Het project Bocholt Stuw gaat verder dan alleen het plaatsen van rudimentaire stuwen en heeft ook een digitaal luik. Er wordt ook gekeken naar de mogelijkheden van automatisatie en digitalisering van stuwen. Zo wordt er een dashboard ontwikkeld waarop de actuele waterstanden in perceelsgrachten, door middel van automatische metingen met sensoren, door de landbouwers kunnen worden opgevolgd. Deze gegevens kunnen op het bedrijf gemonitord worden zodat eventuele managementbeslissingen van op afstand kunnen worden gemaakt. Zo kunnen we de landbouwers ook een extra rit naar de stuw uitsparen en wordt het beheer van stuwtjes nog verder geoptimaliseerd.

De betrokken organisaties hopen dat de sensoren en het meten ook kan helpen bij het kwantificeren van de meerwaarde van stuwtjes. Deze informatie is er volgens hem al wel voor peilgestuurde drainage. “Door water langer in de grond te houden kun je per jaar 100 euro extra opbrengst hebben in geval van maïs. Bij gras ligt dat voordeel op 150 tot 190 euro en bij aardappelen of ajuin zelfs tussen de 300 en 400 euro.”

De stuwtjes kunnen uiteraard ook gebruikt worden zonder de aanwezigheid van peilgestuurde drainage. Ook dan wordt het water plaatselijk langer vastgehouden en het grondwaterpeil aangevuld, maar de directe infiltratie van het landbouwperceel ligt dan wel wat later. Voor het geld lijkt de veehouder het niet te hoeven laten. Vanuit de Vlaamse overheid is er VLIF-steun voorzien en de stuwtjes die op het perceel van Johan Kusters geplaatst werden, kosten 1.000 euro per stuk.

Bron: Eigen berichtgeving

VILT vzw

Koning Albert II Laan 35
1000 Brussel
Belgium

Contact

T • 0473 59 41 39
M • info@vilt.be

Volg ons op:

screenreader.visit us on our facebook page: <https://www.facebook.com/vilt.nieuws/>

screenreader.visit us on our twitter page: https://twitter.com/vilt_nieuws

screenreader.visit us on our linkedin page: <https://www.linkedin.com/company/vilt-vzw/>

screenreader.visit us on our instagram page: <https://www.instagram.com/vilt.nieuws>

© 2024 VILT vzw, all rights reserved |

[Privacy policy](#)

[Copyright](#)

[Cookie Policy](#)

Webdesign by Who Owns The Zebra